

LUNDS
UNIVERSITET

BESLUT

2015-07-29

Dnr V 2015/928

1

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Rektor

Yttrande avseende departementsskrivelsen Framtidens filmpolitik (Ds 2015:31)

Lunds universitet har beretts möjlighet att yttra sig över departementsskrivelsen Framtidens filmpolitik och lämnar härmed följande yttrande som utarbetats av professor Erik Hedling, filmvetenskap, samt professor Mats Tjernberg, juridiska institutionen.

Kulturpolitiska synpunkter

Inledningsvis bör det från Lunds universitets sida konstateras det positiva i att formulera en ny statlig filmpolitik, eftersom den gamla egentligen inte fungerat särskilt bra sedan lång tid tillbaka. Därför är det bra att staten nu föreslås ta ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken; man kan naturligtvis argumentera även mot detta. I de länder där filmkulturen fungerar som bäst är staten en underordnad aktör men med tanke på hur filmkulturen i Sverige (och Europa) de facto ser ut är det utan tvekan det mest rimliga att göra.

Däremot anser Lunds universitet att det är problematiskt att som i departementsskrivelsen diskutera i termer av ”teknikneutralitet”, det vill säga att oavsett distributionsform (t ex biograf, tv, digitala tjänster) göra förutsättningarna för stöd identiska. Det är fortfarande så att biografen rent konstnärligt är den överlägsna distributionsformen, inte minst sedan man började använda sig av digital projicering och inte behövt förlita sig på slitna 35 mm-kopior. Många digitala tjänster för filmkonsumtion på nätet fungerar dock inte särskilt bra rent tekniskt, även om de naturligtvis bidragit starkt till den ständigt ökande konsumtionen av rörliga bilder och i och med att DVD-skivan och Bluray är på stark tillbakagång kommer det snart att saknas ett diversifierat filmutbud för hemmakonsumtion eftersom nätet inte lyckats skapa ett fullgott alternativ. Detta trots all den illegala nedladdningen.

Lunds universitet anser att det är mycket viktigt att värna om biografkulturen på samma sätt som man värnar om andra gamla konstarter som opera eller teater genom särskilt stöd för biografdistribuerad film. Biograferna har trots allt varit ett viktigt socialt inslag i våra städer sedan 1896. Det saknas idag biografer i åtminstone 30 svenska kommuner, något som skulle kunna åtgärdas effektivt genom digital distribution av filmer till nya eller återanvända biografer. Därtill är

det viktigt att ge ordentlig spridning åt alternativ film, det vill säga de verk som i departementsskrivelsen benämns ”kvalitetsfilm”. Det förefaller mycket tveksamt om avskaffandet av biografavgiften och införandet av en 25-procentig moms på biobiljetter kommer att verka positivt i dessa avseenden. Lunds universitet ser inga skäl till att inte biografier ska ha samma förutsättningar som landets teatrar eller operahus.

Vad gäller all den filmkulturella verksamhet som föreslås bör särskild prioritet ägnas digitalisering av det filmkulturella arvet, det vill säga att filmerna lagras på hårddiskar. Ingen vet i dagsläget vilket av alla de medier som florerar, datorer, den traditionella celluloiden och diskar av olika slag, som kommer att visa sig vara det mest beständiga över tid. Detta är en av de allra viktigaste utmaningarna avseende filmen inför framtiden.

Juridiska synpunkter

Regeringen vill höja mervärdesskattesatsen på biograf föreställningar till 25%. Lunds universitet förstår det så, att det just ska gälla visning av film. Med andra ord ska höjningen, om den trots allt genomförs, inte dessutom gälla de allt vanligare länkade visningarna av konserter, opera- och teaterföreställningar m.m. på biografier. Detta för att upprätthålla konkurrensneutralitet med inträde på konserter, opera- och teaterföreställningar där skattesatsen fortsatt ska vara 6%. Lunds universitet anser att den föreslagna lagtexten är oklar på denna punkt och, om skattesatsen på biograf föreställningar genomförs, behöver förtydligas genom t.ex. ett uttryckligt undantag för ovan nämnda kategori.

Beslut

Beslut att avge detta yttrande har fattats av undertecknad rektor efter föredragning av avdelningschef Cecilia Billgren.

Torbjörn von Schantz

Cecilia Billgren
(Universitetsledningens kansli)